

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΙΧΟΣ

Υποψήφιοι με ποινικό μητρώο, προβληματικές διαδικασίες, ενδεχόμενη ακυβερνησία, ακραία πολιτική αντιπαράθεση, ένας 56χρονος γιατρός (οπαδός του Σοσιαλιστικού Κόμματος) νεκρός στο Ελμπασάν, «περίεργες» καραντίνες. Οι σημερινές βουλευτικές εκλογές στην Αλβανία περιλαμβάνουν αρκετά στοιχεία που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν «βαλκανικές ιδιαιτερότητες». Ωστόσο, η έκβαση της αναμέτρησης, την οποία και η Αθήνα παρακολουθεί με προσοχή, μπορεί να αποδειχθεί κομβική τόσο για την εσωτερική σταθερότητα όσο και για τον μείζονα, όπως επιμένουν οι ελίτ της χώρας, στόχο που δεν είναι άλλος από την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Μια πλήρης και ενδιαφέρουσα «ακτινογραφία» των εκλογών φιλοξενείται στο κείμενο πολιτικής του ΕΛΙΑΜΕΠ με τίτλο «Μπορεί η Αλβανία να ξεορκίσει το “φάντασμα” των εκλογών του παρελθόντος; - Οι κρίσιμες εκλογές του Απριλίου 2021», το οποίο συνυπογράφουν οι Γιάννης Αρμακόλας και Μπλένταρ

Κάλπες-γρίφος στην Αλβανία

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα του πρωθυπουργού Εντι Ράμα απειλείται από τον συνασπισμό της αντιπολίτευσης με επικεφαλής το Δημοκρατικό Κόμμα του πρώην δημάρχου Τιράνων, Λουζλίμ Μπάσα - Ανησυχία για αμφισβητήσεις την επόμενη ημέρα

Φέτα. Ο κ. Φέτα εμφανίζεται, μιλώντας στο «Βήμα», προβληματισμένος για το αν θα ολοκληρωθεί επιτυχώς η εκλογική διαδικασία. Υπογραμμίζει δε ότι τυχόν αμφισβητήσεις του εκλογικού αποτελέσματος «θα δημιουργήσουν πολιτική κρίση και θα πλήξουν την ενταξιακή πορεία της Αλβανίας προς την Ευρώπη». Εξάλλου, δεν πρέπει να λησμονείται ότι στον τρέχοντα πολιτι-

κό κύκλο η αντιπολίτευση παρατήθηκε από τις κοινοβουλευτικές της έδρες αμφισβητώντας το εκλογικό αποτέλεσμα και στη συνέχεια προέβη σε μοιρασιά των αυτοδιοικητικών εκλογών.

Ο Ράμα, ο Μπάσα και στη μέση ο... Μέτα

Οι βασικοί αντίπαλοι είναι, παραδοσιακά, το (κυβερνών) Σοσιαλιστικό Κόμμα του πρωθυπουργού Εντι

Ράμα και το Δημοκρατικό Κόμμα με επικεφαλής τον πρώην δήμαρχο Τιράνων Λουζλίμ Μπάσα. Ο κ. Ράμα, με σύνθημα «Αλβανία, το μέλλον μας», επιζητά την τρίτη διαδοχική νίκη που θα εδραιώσει την πολιτική του ηγεμονία. Η δεξιά αντιπολίτευση, με σύνθημα «Μαζί για την Αλλαγή, η Αλβανία κερδίζει», ηγείται ενός συνασπισμού που περιλαμβάνει 12 μικρά κόμματα, ενώ μετεκλογικά αναμένεται να συνεργαστεί με το Σοσιαλιστικό Κίνημα για την Ενσωμάτωση (LSI), το τρίτο μεγαλύτερο κόμμα στη χώρα, που ουσιαστικά είναι η παράταξη του Προέδρου της Δημοκρατίας **Ιλίρ Μέτα**.

Ο τελευταίος χαρακτηρίσε πρόσφατα τις εκλογές «δημοψήφισμα» για την αποκατάσταση της κυριαρχίας του αλβανικού λαού στους θεσμούς. Για τον κ. Φέτα, η στάση του Μέτα συνιστά αίνιγμα. «Τυχόν ακραία θέση του **Ιλίρ Μέτα μετά τις εκλογές μπορεί να προκαλέσει πολιτική αστάθεια**» σημειώνει. Πάντως, η «Συμμαχία για την Αλλαγή», όπως ονομάζεται ο σχηματισμός υπό το Δημοκρατικό Κόμμα, εμφανίζει αντιφατικά στοιχεία. Περιλαμβάνει από το Κόμμα Δικαιοσύνης, Ενσωμάτωσης και Ενότητας που εκπροσωπεί τους Τσάμηδες, μέχρι το Κόμ-

Ο Εντι Ράμα, με σύνθημα «Αλβανία, το μέλλον μας», επιζητεί την τρίτη διαδοχική νίκη που θα εδραιώσει την πολιτική του ηγεμονία

μα Ένωσης Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΚΕΑΔ), που εκπροσωπεί την ελληνική μειονότητα της Αλβανίας. Μιλώντας στο «Βήμα», ο **Βαγγέλης Ντούλες**, υποψήφιος με το ΚΕΑΔ στα Τίρανα, εκτίμησε ότι η αντιπολίτευση προηγείται του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Εν τούτοις, σημείωσε ότι τα περασμένα 24ώρα ήταν τα πιο κρίσιμα για την έκβαση των εκλογών: «*Τότε γίνεται η αγοραπωλησία της ψήφου. Ο σοβαρότερος κίνδυνος είναι αυτός της εξαγοράς.*»

Δημοσκοπήσεις και αδιέξοδα

Σύμφωνα με τα ευρήματα έγκυρων δημοσκοπήσεων (π.χ. της ελληνικής εταιρείας MRB), ο νικητής θα κριθεί στο νήμα. Παρά το προβάδισμα του Σοσιαλιστικού Κόμματος (43%), αθροίζόμενα τα ποσοστά Δημοκρατικού Κόμματος (36,8%) και Σοσιαλιστικού Κόμματος για την Ενσωμάτωση (6%) τους δίνουν οριακή νίκη, αν και το τελευταίο εμφανίζει μετά τον Δεκέμβριο φθίνουσα πορεία. Κι εκεί, ανακύπτει ζήτημα. Βάσει των πρόσφατων αλλαγών σε εκλογικό κώδικα και Σύνταγμα, η θητεία της απερχόμενης κυβέρνησης – και της Βουλής – λήγει τον προσεχή Σεπτέμβριο. Ετσι, είναι ορατό το σενάριο επικράτησης της αντιπολίτευσης, αλλά μέχρι τον Σεπτέμβριο να κυβερνά ο κ. Ράμα. Αν, δε, συμβεί αυτό, προκύπτει ζήτημα επί ποίων θεμάτων νομιμοποιείται να νομοθετεί μια ηττημένη πλειοψηφία. Η επικράτηση του Σοσιαλιστικού Κόμματος θεωρείται το πιθανότερο σενάριο. Σε περίπτωση επικράτησης της αντιπολίτευσης όμως, ιδιαίτερα με μικρή διαφορά, ίσως αποδειχθεί στοιχείο η ομαλή εναλλαγή στην εξουσία.

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ

Και οι σχέσεις με την Ελλάδα στην ατζέντα

Εκτός από την ανεργία, τη διαχείριση της πανδημίας, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την ένταξη στην ΕΕ, στην ατζέντα των εκλογών βρέθηκαν και οι ελληνοαλβανικές σχέσεις. «*Τα θέματα που συνδέονται με την Ελλάδα πολλές φορές χρησιμοποιούνται ως βαρόμετρο πατριωτισμού, με την εκάστοτε αντιπολίτευση να επιχειρεί να ενισχύσει την πατριωτική της εικόνα*» εξηγεί ο κ. Φέτα. Εν τούτοις, υποστηρίζει ότι και σε ενδεχόμενη πολιτική αλλαγή το Δημοκρατικό Κόμμα θα διατηρήσει το momentum στις ελληνοαλβανικές σχέσεις, όπου το «δύσκολο» θέμα της οριοθέτησης των θαλασσίων ζωνών κυριαρχεί. Τις τελευταίες ημέρες πάντως, ιδιαίτερα αρνητική εντύπωση προκάλεσε η κυβερνητική απόφαση για επιβολή καραντίνας 14 ημερών στους Αλβανούς που ζουν σε Ελλάδα και Βόρεια Μακεδονία, και είχαν σκοπό να ταξιδέψουν στην πατρίδα τους για να ψηφίσουν. Ο αριθμός όσων θα το πράξουν δεν αναμένεται μεγάλος, αλλά η κίνηση γέννησε διάφορες υποψίες.

Ο πρόεδρος της Αλβανίας **Ιλίρ Μέτα**

Γιατί είναι κρίσιμη δοκιμασία για την Αλβανία οι σημερινές εκλογές; Διότι 30 χρόνια μετά το τέλος του κομμουνισμού, η αδυναμία των κομμάτων να συνεννοηθούν για τους κανόνες του πολιτικού παιχνιδιού παραμένει βασικός παράγοντας αστάθειας. Αν υπάρξει ομαλό μετεκλογικό σκηνικό, η κυβέρνηση που θα προκύψει πιθανότατα θα ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την ΕΕ, μια ιστορική εξέλιξη για το μικρό βαλκανικό κράτος.

Ακόμα σημαντικότερο από το ποιος θα κερδίσει τις εκλογές λοιπόν είναι ο «χαμένος» να αναγνωρίσει το αποτέλεσμα και να συμμετάσχει κανονικά στην κοινοβουλευτική ζωή και ο νικητής να μην επιχειρήσει «αιχμαλωσία του κράτους» προς όφελός του. Η ΕΕ θα αναμένει συνέχιση των μεταρρυθμίσεων εκεί όπου υπήρξε σημαντική πρόοδος (π.χ. εκκαθάριση του δικαστικού σώματος) και καλύτε-

ΓΝΩΜΗ

ΕΚΛΟΓΕΣ-ΟΡΟΣΗΜΟ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΜΑΚΟΛΑ

ρες επιδόσεις εκεί όπου η Αλβανία υστερεί ακόμα αισθητά (π.χ. καταπολέμηση της διαφθοράς). Πρόοδος έχει επιτευχθεί, αλλά οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να εντατικοποιηθούν και να εμπεδωθούν. Ενταξη βέβαια στην ΕΕ δεν αναμένεται πριν την επόμενη δεκαετία. Αλλά πιθανή έναρξη ενταξια-

κών διαπραγματεύσεων θα δώσει ισχυρή ώθηση στον εκσυγχρονισμό και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Κάποιοι θα παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις, ώστε να βρουν επιχειρήματα για καθυστέρηση ή διακοπή της διαδικασίας διεύρυνσης. Η Ελλάδα έχει συμφέρον να μην πέφτει στην παγίδα αυτών που παρουσιάζουν τα Βαλκάνια ως αδιόρθωτα, οπισθοδρομικά κράτη που δεν έχουν θέση στην Ενωμένη Ευρώπη. Ο εκσυγχρονισμός και εξευρωπαϊσμός των Βαλκανίων είναι εφικτός και πρέπει να υποστηριχθεί. Αντίθετα, αν τα Δυτικά Βαλκάνια μείνουν «εκτός νταφώνος», η περιοχή θα γίνει πεδίο γεωπολιτικού ανταγωνισμού κρατών όπως η Ρωσία, η Κίνα και η Τουρκία, με πολύπλευρες αρνητικές συνέπειες για την Ελλάδα.

Ο κ. Ιωάννης Αρμακόλας είναι επικεφαλής του Προγράμματος Νοτιοανατολικής Ευρώπης στο ΕΛΙΑΜΕΠ και Europe's Futures Fellow στο Institute for Human Sciences της Βιέννης.